

MAAILMAN PARHAAT UUTISET

UN75
2020 JA ETEENPÄIN

TEHDÄÄN
TULEVAISUUS
YHDESSÄ

SUOMEN
YK-LIITTO



FINLANDS FN-FÖRBUND • UNA FINLAND

Elokuu 2020

www.ykliitto.fi/maailmanparhaatuutiset

**Unicef kokosi kunnille
hyviä käytäntöjä**
s. 2

**Nuorten ääni
ilmastokeskustelussa**
s. 5

**Viljelykoulutuksesta
kylän johtajaksi**
s. 11

**Diaspora-ammattilaiset
parantavat äitiys- ja lapsi-
terveyttä Somaliassa s. 15**

KRIISISTÄ KÄÄNNE KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN



YK:n pääsihteeri António Guterresin viesti kestävän kehityksen korkean tason poliittisella foorumilla heinäkuussa 2020 oli tiukka: ihmiskunnan tulevaisuuden kannalta ratkaisevilla hetkillä otamme nyt takapakkia yhteisesti sovituista kestävän kehityksen tavoitteista.

Suomen YK-liitto

2020-luku on nimetty YK:ssa kestävän kehityksen toiminnan vuosikymmeneksi, koska olemme olleet jo viime vuonna jäljessä tavoitteiden saavuttamisen aikataulusta. Koronaviruspandemia on syössyt maailman vielä huonompaan tilaan. Maksamme nyt kovaa hintaa siitä, että emme ole tehokkaammin ehkäisseet eriarvoisuutta ja olemme jättäneet miljoonia ihmisiä vain kriisin päähän köyhyydestä. Otamme edelleen shokeeraavia riskejä ilmastonmuutoksen suhteen ja aliarvostamme kansainvälistä yhteistyötä. Näin ei voi jatkua, sillä tarvitsemme nyt kipeästi uusia toimia. "Emme voi palata siihen, mitä pidimme normaalina", painottaa António Guterres.

Koronaviruspandemia on osoittanut sen, miten yhden kestävän kehityksen osa-alueen ongelmat vaikuttavat muihin tavoitteisiin. Terveystavoitteissa koettujen haasteiden seurauksena on havaittu merkittävää negatiivista kehitystä muun muassa köyhyyden poistamiseen, työllisyyteen, ruokaturvaan, sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä naisten ja tyttöjen oikeuksien toteutumiseen liittyvissä tavoitteissa. Kyse ei suinkaan ole siitä, että koronaviruspandemia olisi luonut tyhjistä näitä ongelmia, pikemminkin se on korostanut ja tehnyt näkyväksi olemassa olevia rakenteellisia ongelmia.

Maailman terveysjärjestön WHO:n pääsihteerin COVID-19-erityislähtetilään David Nabarron mukaan meidän täytyy varautua siihen, että COVID-19 on täällä pysyäkseen ja yhteiskuntien toiminnan täytyy sopeutua tilanteeseen. Meidän kaikkien tulee kantaa vastuuta ja olla valmiita muuttamaan käytöstämme, mutta erityisen tärkeä rooli on vahvoilla julkisilla palveluilla.

Koronaviruksen taltuttamisen lisäksi meillä on terveystavoitteiden osalta vielä paljon tekemistä. Joka päivä 10 000 ihmistä kuolee hoidettavissa oleviin sairauksiin, koska heillä ei ole varaa hoitoon ja vuosittain sata miljoonaa ihmistä putoaa köyhyyteen liian kalliiden hoitokustannusten vuoksi.

**"EMME VOI PALATA
SIIHEN, MITÄ PIDIMME
NORMAALINA."**

- ANTÓNIO GUTERRES

Myös sukupuolten välinen tasa-arvo ja naisten ja tyttöjen oikeudet, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet, ovat uhattuna monin paikoin. Nämä teemat tarvitsevat puolestapuhujia ja Suomi on ottanut aktiivisen roolin.

Hyvää tässä maailmanajassa on se, että meillä on jo käytössämme yhteinen, kaikkien maailman maiden hyväksymä tiekartta, joka voi viitoittaa reittejä koronaviruspandemiasta toipumiseen sekä auttaa ratkaisemaan ja ennalta torjumaan monia muita uhkia. Kyseessä on tietenkin 17

kestävän kehityksen tavoitteen muodostama kokonaisuus, Agenda 2030.

Yhteistyö ja kaikkien toimijoiden panoksen hyödyntäminen ovat Agenda 2030:n keskiössä. Suomi on toiminut esimerkillisesti jo pitkään toteuttamalla kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanoa hallinnonalojen välisiä rajoja ylittävällä ja laajasti eri toimijoita osallistavalla tavalla. Tämä on noteerattu myös kansainvälisesti. Suomen pääministeri Sanna Marinilla oli kunnia pitää ministeriosuuden avajaispuheenvuoro korkean tason poliittisella foorumilla ja Suomen kansallinen raportti kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanosta sai paljon positiivista huomiota. Suomalaiset kaupungit ovat olleet edelläkävijöitä ja on tärkeää, että yhä useammat kunnat ottavat kestävän kehityksen osaksi strategiaansa.

Suomi on toiminut pitkäjänteisesti myös globaalien terveysturvallisuuden edistämiseksi. Korkean tason poliittisen foorumin yhteydessä Suomi julkisti lupauksensa rahoittaa COVID-19 -rahastoa 3,5 miljoonalla eurolla. Elokuun 2020 alusta Suomi liittyi myös kansainvälisen rokotusinstituutin jäseneksi.

Tämän YK-liiton julkaiseman lehden nimi on Maailman parhaat uutiset. Vaikka muutoksen tarpeista on tärkeä puhua, haluamme myös nostaa esiin hyviä aikaansaannoksia. Tästä lehdestä löydät Suomessa toimivien YK-järjestöjen parhaita uutisia. Toivomme, että esimerkit kannustavat lukijoita toimimaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi alkaneen vuosikymmenen aikana. Nyt YK:n 75-vuotisjuhlavuonna on hyvä tarttua toimeen.

UN75 Photo



UNICEF KOKOSI KUNNILLE HYVÄT KÄYTÄNNÖT LASTEN JA PERHEIDEN TUKEMISEEN POIKKEUSTILANTEESSA

UNICEF tunnetaan erityisesti siitä työstä, mitä teemme katastrofitilanteissa ja kaikkein hauraimmissa valtioissa. Mutta UNICEF toimii myös vauraissa hyvinvointivaltioissa kuten Suomessa.

Mirella Huttunen / UNICEF

UNICEFin työn kohde on sama kaikkialla maailmassa: tuemme valtioita ja viranomaisia. On maita, joissa UNICEF tukee valtioita esimerkiksi rahoittamalla kouluja ja kouluttamalla opettajia, koska valtiot eivät itse tähän vielä kykene. Rikkaimmissa maissa autamme valtioita ja viranomaisia tunnistamaan kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat lapset, jottei kuulu eri taustaisten lasten välillä syvenee.

Suomessakin on lapsia, jotka menevät nälkäisenä nukkumaan

Suomessakin on lapsia, jotka eivät saa heille kuuluvia palveluita, turvaa ja oikeuksia. UNICEFin työ Suomessa keskittyy varmistamaan juuri näiden lasten hyvän elämän toteutumisen. UNICEF ei esimerkiksi tarjoa ruoka-apua kaikkein köyhimmille perheille, vaan auttaa kuntia tunnistamaan nämä perheet ja varmistamaan monipuolisen tuen, jota perhe tarvitsee.

Tätä työtä UNICEF tekee kansainvälisen Lapsiystävällinen kunta -mallin avulla, jota UNICEF toteuttaa yli 40 maassa. UNICEF kouluttaa kuntien viranomaisia ja päättäjiä, tuottaa materiaalia ja oppaita sekä antaa asiantuntijatukea kunnille. UNICEFin työ koronatilanteessa Suomessa: hyvät käytännöt jakoon

Suomalaiset viranomaiset joutuivat täysin uuden tilanteen eteen koronatilanteessa: Miten varmistaa etäopetustilanteessa lasten kouluruokailu? Miten tukea perheitä, joissa

vanhempien voimavarat eivät riitä normaalitilanteessakaan? UNICEF kokosi yhdessä Lapsiystävällinen kunta -mallissa toimivien kuntien kanssa nettisivuston. Sivustolle päivitettiin hyviä ja toimivia käytäntöjä, joilla viranomaiset pystyivät varmistamaan tehtävänsä poikkeustilanteessa. Kuntien hyvät käytännöt poikkeusoloissa -sivustoa on ladattu tuhansia kertoja.

tarkoittaa osalle tytöistä koulutien lopullista päättymistä lapsiavioliittoon. Yli sata miljoonaa lasta uhkaa jäädä ilman tuhkarokkorokotusta pandemian vuoksi.

Tässä poikkeustilanteessa UNICEFin tehtävä ei ole muuttunut: olemme aina lasten puolella. Ja teemme kaikkemme, että valtiotkin olisivat.

Linkki Hyvät käytännöt -sivulle: <https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta/kuntien-hyvat-kaytannot-poikkeusoloissa/>

“Olemme aina lasten puolella. Ja teemme kaikkemme, että valtiotkin olisivat.”

Korona uhkaa lapsia kaikkialla maailmassa Koronatilanne on romahduttamassa lasten mahdollisuuden hyvään elämään kaikkialla maailmassa: koulujen sulkeminen

UNICEF

UNICEF on YK:n lastenjärjestö. Toimimme kaikkialla maailmassa heikoimmassa asemassa olevien lasten puolesta. Huolehdimme, että lapsen oikeudet terveyteen, koulutukseen ja suojeluun toteutuvat. Teemme työtä myös Suomessa.

Pitkään tehty yhteistyö suomalaisten kuntien kanssa mahdollisti sen, että UNICEF pystyi tukemaan suomalaisia viranomaisia koronan aiheuttamassa poikkeustilanteessa.



Haavoittuvimmassa asemassa oleville lapsille poikkeustilan seuraukset voivat olla dramaattisia, ja vaikutukset voivat ulottua pitkälle tulevaisuuteen. Kunnat ovat avainasemassa taistelussa näitä vaikutuksia vastaan. Kuva: UNICEF /Suomi 2018/Hanna-Kaisa Hämäläinen



Faaiqa Hartley. Kuva: UNU-WIDER



Amina Ebrahim. Kuva: UNU-WIDER

NAISTALOUSTIETEILIJÄT ETELÄISEN AFRIKAN TULEVAISUUTTA RAKENTAMASSA



Taloustieteen maailmassa naiset ovat aliedustettuja. Euroopassa vain kolmasosa taloustieteilijöistä on naisia, ja Yhdysvalloissa heitä on vielä vähemmän. Tilanne on samanlainen kehittyvissä maissa.

Anne Tomi / UNU-WIDER

Kestävää ja osallistavaa taloudellista kehitystä eteläisessä Afrikassa edistävä tutkimusohjelma SA-TIED ylittää selvästi nämä luvut: yli puolet ohjelman piirissä työskentelevistä tutkijoista sekä koulutuksien ja tapahtumien osallistujista on naisia.

Keitä ovat nämä eteläisen Afrikan tulevaisuutta rakentavat naistaloustieteilijät?

Faaiqa Hartleyn rakkaus taloustieteeseen alkoi lukiossa, hänen suosikkiopettajansa ansiosta. Nykyään Faaiqa on tutkija Kapkaupungin yliopistossa. Hän on jäsen monitieteisessä tutkimusryhmässä, joka on erikoistunut energijärjestelmien tutkimukseen ja ilmastonmuutoksen analysointiin.

Faaiqa joutuu usein tilanteisiin, joissa hän on ainoa naisekonomi miesten keskuudessa. ”Tämä ympäristö voi olla pelottava”, hän sanoo, ”ja mielipiteen kuulluksi saaminen voi olla vaikeaa”.

Näistä haasteista huolimatta Faaiqan mielestä on erittäin tärkeää, että naisten näkökulma näkyy taloustieteessä. Se laajentaa tutkimusalueita.

Dublinin Trinity Collegen professori **Carol Newman** on omistanut uransa eri puolilla maailmaa asuvien ihmisten elämän parantamiseksi. Hänen mielestään esittämällä politiikkaan liittyviä kysymyksiä taloustieteilijät voivat antaa suosituksia hyvinvoinnin parantamiseksi.

”Tämän hetken suurten maailmanlaajuisten haasteiden tarkasteleminen edellyttää suurta ajattelua ja kunnianhimoa, myös taloustieteilijöiltä. Tämä koskee erityisesti niitä tutkijoita, jotka aloittelevat uraansa alalla”, Carol huomauttaa. Hän kehottaa nuoria tutkijoita olemaan rohkeita ja periksiantamattomia sekä esittämään tärkeitä kysymyksiä.

Amina Ebrahim on YK-yliopiston WIDER-instituutin tutkija, joka työnsä vastaa myös Etelä-Afrikan valtiovarainministeriön verotietokantojen hallinnasta. Amina haluaa muuttaa maailmaa hyödyntämällä matematiikan ja tilastotieteen osaamistaan. Ekonomistina toimiminen antaa hänelle mahdollisuuden tutkia köyhyyden ja epätasa-arvon kaltaisia kysymyksiä ja tehdä ehdotuksia poliittisista toimenpiteistä näiden haasteiden voittamiseksi.

Amina neuvoo taloustieteellisestä urasta haaveilevia naisia ja tyttöjä etsimään mentorin tuekseen, sillä pääsy alan johtaviin tehtäviin vaatii naisilta erityistä rohkeutta.

Etelä-Afrikan verohallinnon (SARS) vanhemman virkamiehen Mamiky Leolon vastuualueisiin kuuluvat talous- ja veroanalyysien tuottaminen, valtion tulojen ennustaminen ja verotilastotiedotteiden julkaiseminen.

”Uskon vahvasti, että verotusta koskevan datan tuominen tutkijoiden ja analyytikkojen saataville johtaa parempiin poliittisiin päätöksiin”, hän sanoo.

Taloustieteellisestä urasta kiinnostuneille Mamiky suosittelee osallistumista SA-TIED:n kaltaisiin yhteistyöohjelmiin

ja -verkostoihin. ”Nuorille tutkijoille on erityisen tärkeää hyödyntää tarjolla olevia mahdollisuuksia”, Mamiky kannustaa.

SA-TIED -tutkimusohjelma tukee kestävään ja osallistavaan taloudelliseen kasvuun tähtäävää poliittista päätöksentekoa eteläisessä Afrikassa. Ohjelmassa tuotetaan tutkimusta ja tarjotaan konkreettisia ratkaisuehdotuksia ajankohtaisiin haasteisiin. SA-TIED-ohjelmaa toteuttavat yhteistyössä YK-yliopiston WIDER-instituutti (UNU-WIDER), Etelä-Afrikan valtiovarainministeriö, Etelä-Afrikan verohallinto, Kansainvälisen ruokapolitiikan tutkimuslaitos (IFPRI) yhteistyössä usean muun organisaation kanssa.

Anne Tomi työskentelee viestintäassistenttina YK-yliopiston WIDER-instituutissa.

YK-yliopiston kehitystaloustieteen tutkimuslaitos UNU-WIDER edistää kestävää ja tasa-arvoista kehitystä tarjoamalla korkealaatuista taloustutkimusta poliittisen päätöksenteon tueksi. Instituutin tavoitteena on tuottaa tietoa, joka vastaa päättäjien ja muiden toimijoiden tarpeisiin kehitysmaissa, YK-organisaatioissa, sekä kansainvälisessä yhteisössä. WIDER-instituutin päätoimipiste sijaitsee Helsingissä, mutta instituutti toimii ja vaikuttaa maailmanlaajuisesti.

Tämän artikkelin on alun perin julkaissut YK-yliopiston WIDER-instituutti (UNU-WIDER).

Käännös: Anna Toppari



Carol Newman ja Mamiky Leolo. Kuva: UNU-WIDER

INNOVAATION JA KESTÄVYYDEN YHDISTÄMINEN: YK:N INNOVAATIO- JA TEKNOLOGIALABORATORIO UNTIL SUOMI TÄYTTI YHDEN VUODEN!

Uuden tekniikan ja kestävän kehityksen yhdistäminen maailmaa uhkaavien haasteiden ratkaisemiseksi - YK:n innovaatio- ja teknologialaboratorio UNTIL on edelleen uusi ohjelma, mutta sillä on kunnianhimoisia suunnitelmia. Järjestö esitteli vuosikertomuksessaan vuodelta 2019 kuulumisia ensimmäiseltä toimintavuodelta ja näkemyksiä tulevasta.

UNTIL Suomi

YK:n tieto- ja viestintäteknologian toimisto (OICT) perusti UNTILin harjoittamaan innovaatiopalveluita ennakoivasti. UNTILille huippuluokan teknologia, kuten blockchain, tekoäly (AI), esineiden internet, fintech ja dronien käyttö, on erityisen tärkeää,

Suomen hallitus avasi yhdessä muiden paikallisten sidosryhmien kanssa laboratorion Suomessa ja päätti neljästä aihealueesta, jotka aloittivat teknologiaprojektien kehittämisen:

Kiertotalous

Kiertotaloustiimin tavoitteena on jätteiden vähentäminen, materiaalien uudelleenkäyttö ja luonnollisten järjestelmien uudistaminen. Innovatiivisten tekniikoiden avulla voidaan kehittää esimerkiksi kierrätettäviä biotuotteita ja vähentää muovien päätymistä mereen.

Koulutus

Koulustuimi työskentelee todistettujen digitaalisten oppimiskäytäntöjen skaalaamisessa, adaptiivisessa oppimisessa ja taitovajauksen poistamisessa innovaatioilla, kuten blockchain-pohjaisella pääsytietovaltuuttamisella ja oppija-ID-järjestelmällä.

Terveys

Hyödynnetään kehittyneitä teknologioita, mukaan lukien tekoäly, Blockchain, kansalaistiede ja big data -analytiikka, jotta voidaan vastata COVID-19:ään liittyviin haasteisiin. Samalla vahvistetaan terveydenhuoltojärjestelmiä varautumisen, kestävyyden ja palautumisen sekä kestävän palvelun tarjoamisen aloilla kriisiaikoina.

Rauha ja turvallisuus

Tämä teema pyrkii laajentamaan digitaalitekniikan panosta rauhan ja turvallisuuden edistämiseen tukemalla digitaalisia innovaatio- ja analyysityökaluja konfliktien estämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi ja tarjoamiseksi rauhan rakentamiseen.

UNTILin Helsingin laboratorio on vain 20 minuutin metromatkan päässä keskustasta startupkeskus A Gridissa, joka on yksi Euroopan suurimmista kasvuyritysten keskuksista. A Grid on osa Aalto-yliopiston kampusta ja portti yliopis-

ton kyvyille, huippututkimukselle ja muille kansainvälisille resursseille.

Teknologia- ja kasvuyritystapahtuma Slush-tapahtumassa vuonna 2018 Suomessa perustettu laboratorio aloitti strategiatyönsä ja muodosti kansainvälisen UNTIL-verkoston paikallisista ja globaaleista innovaatioekosysteemeistä. Kaikissa laboratorioissa kehitettiin uusia teknologiainnovaatiohankkeita, 35 niistä Suomen laboratorion johtamana.

“UNTIL on itse innovaatioyritys. Se auttaa meitä ymmärtämään muiden teknologiayritysten haasteita ja mahdollisuuksia, jotta voimme tehdä parempaa yhteistyötä niiden sekä muiden yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyöllä löydämme ratkaisuja nopeuttamiseksi kehitystämme kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Tällä hetkellä keskitymme vastaamaan COVID-pandemiaan. Etsimme teknisiä ratkaisuja, jotka auttavat ihmisiä reagoimaan, toipumaan ja muuttumaan kestävämmiksi COVID-19:n terveys-, sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin”, kertoo Suomen laboratorion johtaja **Razi Latif**.

“Etsimme teknisiä ratkaisuja, jotka auttavat ihmisiä reagoimaan ja muuttumaan kestävämmiksi.”

Nuorten koodaajien ja uusien yritysten sitouttaminen kestävien teknologiaratkaisujen löytämiseen

Pian perustamisensa jälkeen laboratorio aloitti kiinnostavien aktiviteettien, kuten kansainvälisen teknologiahaasteen #RebootTheEarth, järjestämisen. Nuoret tietokoneohjelmoijat ja muut kiinnostuneet työskentelivät ilmastomuutoksen torjumiseksi kehittämällä tai parantamalla ohjelmistoa tai luomalla uusia konsepteja digitaalisille sovelluksille. Kansainvälisesti haasteeseen osallistui yli 1000 henkilöä.

Slush 2019 -tapahtumassa UNTIL teki yhteistyötä tapahtuman järjestäjien kanssa lisätäkseen tietoisuutta teknologian ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden linkittämisen tärkeydestä. Slush houkutteli paikalle 25 000 ihmistä, 3 500 startupia ja 2 000 sijoittajaa. Osallistujia oli yli 100 maasta.

Slushissa julkaistun UNTILin raportin, “Inclusion and Diversity Report – Tech it or leave IT” mukaan startup-yritykset, tietotekniikkayrittäjät ja sijoittajat oppivat miksi nämä aiheet ovat elintärkeitä alalle. Raportin tärkeimmät havainnot ovat, että miesten suurempi työllisyys teknologiateollisuudessa on maailmanlaajuinen. Yritykset, jotka sijoittavat ja rekrytoivat naisia ja vähemmistöön kuuluvia yrityksen kaikilla tasoilla, toimivat paremmin ja tuottavat sellaisia tuotteita, jotka houkuttelevat enemmän ihmisiä ja ansaitsevat suurempia tuloja.

UNTIL, hyvin pitkälti startup sekin, onnistui saamaan jalansija suomalaiselle yksityiselle sektorille ja startup-yhteisöön ja loi ensimmäisen vaikutuksen monisektorilla kumppaneillaan – kiihdyttäkseen tahtia vuonna 2020 ja sen jälkeen.

Tällä hetkellä UNTIL Suomi työskentelee yhteistyökumppaneidensa kanssa ja suunnitelee ja kehittää projekteja, jotka tukevat ihmisiä, terveysjärjestelmiä ja jäsenvaltioita reagoimaan ja toipumaan COVID-19 -pandemiasta.

UNTIL Suomi

YK:n teknologia- ja innovaatiolaboratorio UNTIL Suomi perustettiin Espoon Aalto-yliopistoon vuonna 2018. Laboratorio etsii ja hyödyntää kaikkia innovaatioita / nousevaa tekniikkaa, joka todennäköisesti edistää merkittävästi kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.



UNTIL sitouttaa nuoria yrittäjyyden opiskelijoita YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Kuva: UNTIL



UNTIL osallistaa nuoria #RebootTheEarth -haasteeseen. Opiskelijatyöryhmä yrittää löytää IT-maailman ratkaisuja ilmastomuutokseen. Kuva: UNTIL

Testaa tietosi kestävästä kehityksestä!

Totta vai tarua?

1. Äärimmäisessä köyhyydessä elävällä ihmisellä on selvästi alle kaksi euroa käytettävissä päivässä.
2. Lasten liikalihavuus on kasvava ongelma myös kehitysmaissa.
3. Rokotuksilla ei saada hävitettyä mitään tautia kokonaan.
4. Kehitysmaiden koululaisilla ei ole kännyköitä tai tietokoneita käytössään.
5. Naiset ja miehet saavat yhtä suurta palkkaa, kun tekevät samaa työtä.
6. Pikkulapsi voi kuolla ripuliin.
7. Uusiutuvaa energiaa saadaan öljystä.
8. T-paitasi saattaa olla lapsen ompelema.
9. Lähes kaikki eurooppalaiset käyttävät nettiä.
10. Veroparatiisilla tarkoitetaan paikkaa, jossa voi lomaila halvalla.
11. Suomessakin on slummeja.
12. Yksien farkkujen valmistukseen kuluu sata litraa vettä.
13. Ilmastonmuutos johtuu ihmisten valinnoista ja toiminnoista.
14. Suomenlahdella on niin puhdas merivesi, ettei siinä esiinny sinilevää.
15. Suomen metsät voivat erinomaisesti.
16. Korruptio tarkoittaa sitä, että pyrkii saamaan itselle tai yritykselleen etua antamalla lahjan viranomaiselle, esimerkiksi tuomarille.
17. Kestävän kehityksen tavoitteet on tehty kehitysmaita varten.

Vastaukset:

1: Totta, 2: Totta, 3: Tarua, 4: Tarua, 5: Tarua, 6: Totta, 7: Tarua, 8: Totta, 9: Tarua, 10: Tarua, 11: Tarua, 12: Tarua, 13: Totta, 14: Tarua, 15: Tarua, 16: Totta, 17: Tarua.

Kysymykset ovat Ulkoministeriön kouluille suunnatusta globaalikasvatusaineistosta, <https://maailma2030.fi/>

NUORTEN ÄÄNI ILMASTO- KESKUSTELUSSA

Sara Nyman



Ilmastolakkoja, ilmastomarsseja ja ilmastokokouksia. Ääni, jolta kuluneen vuoden aikana ei ole voinut välttyä kukaan: nuorten ääni ilmastokeskustelussa.

Greta Thunbergin käynnistämän ilmastolakkoliike ja reilu vuosi sitten käydyt eduskuntavaalit ovat nostaneet ilmastokriisin otsikoihin ja puheenaiheiksi Suomessakin. Tästä kiitos kuuluu pitkälti aktiivisille nuorille. He ovat uskaltaneet puhua ja enne kaikkea toimia. Nuoret toimivat pelastaakseen planeetan, mutta ilmastoliike on paljon muutakin. Yhteisö, jossa tärkeiksi kokemiaan asioita voi edistää nimenomaan porukalla. Mahdollisuus tuoda oma äänensä kuuluviin ja muuttaa maailmaa. Nähdä kuinka omalla panoksella asioita voi muuttaa paremmaksi.

Toimittuani nuorten ilmastodelegaattina olen päässyt näkemään läheltä kuinka ilmastopolitiikka käytännössä tehdään ja mitä tapahtuu YK:n kokouksissa. Olen saanut tuoda nuorten näkemyksiä paikkoihin jossa niitä ei välttämättä ole totuttu kuulemaan. Ilmastopolitiikka on usein monimutkaista ja hidasta, päätöksiä ei synny niin nopeasti kuin pitäisi. Ennen kaikkea mieleeni on kuitenkin jäänyt tunne että asioihin voidaan yhdessä vaikuttaa. On paljon nuoria jotka tekevät kaikkensa luontoa suojelakseen. On toiveikas tunne siitä, että suunta voidaan vielä muuttaa.

Paitsi kunnianhimoisen ilmastopolitiikan toteuttamisesta, kyse on myös siitä, millaista kuvaa yhteiskunnasta, päätöksentekojärjestelmästä ja luottamuksesta välitämme nuorille. Me nuoret olemme esittäneet selkeästi vaatimuksemme tarvittavista toimista. Nuoret ovat nousseet sivustakatsojista keskiöön. Ilmastoliike on näyttänyt meidän voiman. Ikäryhmä, joka perinteisesti on mielletty poliittisesti passiiviseksi, on herännyt vaikuttamaan.

Kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa ja aitoja osallistumismahdollisuuksia nuorille tarvitaan siis paitsi planeetan pelastamiseksi, myös merkityksellisyyden tunteen luomiseksi ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Maailma ei ole ennenkään muuttunut hiljaa sivusta seuraamalla. Maailmaa ovat muuttaneet ne rohkeat, jotka ovat päättäneet avata suunsa ja saaneet yhden ihmisen kerrallaan mukaan joukkoonsa. Niinpä ollaan kaikki maapallon puolella. Muutetaan yhdessä maailmaa.

Kirjoittaja on Nuorten ilmastodelegaatti



Kansainvälinen ilmastoviikko huipentui 27.9.2019 nuorten ilmastomielenosoitukseen Eduskuntatalon edessä. Kuva: Uula Neitola

PAKOLAISAVUN OHJELMA PÄÄTTYI SIERRA LEONESSA, MUTTA TYÖ JATKUI YLLÄTTÄVÄLLÄ TAVALLA

Suomen Pakolaisapu aloitti kehitystyön toteuttamisen sisällissodan runtelemassa Sierra Leonessa vuonna 2003.

Refugee Council

Suomen pakolaisapu

Ohjelman alkaessa lähes 80 % aikuisista oli lukutaidottomia. Projektin aikana lukutaitokoulutusta annettiin yhteensä 620 yhteisössä lähes 30 000 aikuisopiskelijalle. Joissain yhteisöissä työ päättyi jo vuonna 2011, osassa jatkettiin vuoteen 2016 saakka.

Pakolaisapu teki ohjelman päättyttyä arviointimatkan joihinkin yhteisöihin, joissa työ oli päättynyt aiemmin. Oliko ohjelman vaikutuksia havaittavissa enää lainkaan? Arvioita synkisti se, että maassa riehunut ebolaepidemia oli estänyt kokoontumiset vuosina 2014–2015, eikä opis-



Kuva: Mikko Takkunen

yhteisöissä.

Nämä havainnot olivat todiste aikuisten lukutaito-opetuksen tuottamista pitkäkestoista muutoksista. Merkittävimät ja silmiinpistävimmät muutokset olivat tapahtuneet käytännön lukutaidossa, lasku- ja pienryttäjyysosaamisessa, parantuneissa maanviljelykäytännöissä sekä parantuneessa itsetunnossa, lasten koulutuksen tukemisessa ja ryhmäviljelyssä.

Näiden lisäksi valtava muutos oli nähtävissä naisten roolissa yhteisöjen jäseninä sekä osallistumisessa yhteisöjen toimintaan. Vaikka ohjelma oli päättynyt, voitiin sen vaikutusten todeta jatkuvan yhteisöissä edelleen.

Aikuiskoulutuksen monet hyödyt

Lukutaidottomuus on UNESCO:n mukaan vähentynyt Sierra Leonessa 2010-luvun alun jälkeen huomattavasti. Tällä hetkellä yli 15-vuotiaista yli 40 % on lukutaitoisia.

Aikuisten luku- ja laskutaito vähentää köyhyyttä ja luo edellytykset ravitsemuksen, työllisyyden ja terveyden edistämiseksi. Koulutus vahvistaa aikuisten kykyä huolehtia perheestään sekä parantaa toimeentulomahdollisuuksia, tiedonsaantia ja osallistumista. Näin demokratian edellytykset sekä kansalaisten kyky toimia muuttuvissa olosuhteissa vahvistuvat.



Kuva: Alpha Jalloh

kelu ollut tuona aikana mahdollista.

Arviointimatkalle lähteneet työntekijät epäilivät, että tehdystä työstä ei ollut enää mitään jäljellä. Toiveena oli, että edes muutamassa yhteisössä olisi joitain merkkejä projektista ja sen hyödyistä.

Omatoimiset yhteisöt

Perillä odotti kuitenkin iloinen yllätys. Matkan aikana vierailtiin 13 yhteisössä, ja niistä 12:ssa ohjelmaa oli jatkettu omatoimisesti ebolan puhkeamiseen asti, ja monet olivat aloittaneet ohjelman uudelleen epidemian päätyttyä. Riippumatta siitä, oliko opetusta jatkettu, olivat ohjelman aikana hankitut taidot aktiivisessa käytössä kaikissa



Kuva: Mikko Takkunen

AID FOR TRADE: KESTÄVÄMPI TULEVAISUUS KESKI-AASIAN YHTEISÖILLE

Keski-Aasian työpaikkoja uhkaa automatisaatio ja ilmastonmuutos. YK:n kehitysohjelma UNDP:n projektin ansiosta monien alueen yrittäjien ei kuitenkaan tarvitse enää pelätä elinkeinonsa tai työntekijöidensä puolesta, sillä liiketoimintaa on kehitetty kestävämmälle pohjalle.

UNDP

”Jotta ompelija voi tehdä hyvää työtä, tulee hänellä olla terveellinen työympäristö,” sanoo uzbekistanilainen ompelimo-yrittäjä **Sanobar**. Hän on yksi Suomen rahoittaman Aid for Trade -projektin kautta tukea saaneista yrittäjistä. Sanobar aloitti toimintansa vuonna 2013 neljällä ompelukoneella.

Hankkeen avulla hän on pystynyt kehittämään toimintaansa ja vuonna 2018 työntekijöitä oli jo 30. Sanobarin yritystoimintaa ohjaa työssä viihtyminen ja yritys on myös tunnettu korkeasta työnlaadustaan.

Keski-Aasian työpaikkoja uhkaa esimerkiksi automatisaatio ja ilmastonmuutos – joidenkin arvioiden mukaan jopa 55% työpaikoista Uzbekistanissa voi kadota automatisaation myötä. UNDP:n Aid for Trade -ohjelma pyrkii vastaamaan paikallisia elinkeinoja uhkaaviin haasteisiin ja ohjelman avulla on tuettu työllisyyttä, vihreää kasvua ja kestävä kauppaa Keski-Aasiassa.

Vuonna 2009 alkanut projekti on hyvä esimerkki pitkäjänteisestä kehityspolitiikasta.

Kestävämpää yrittäjyyttä teknologian avulla

Tadžikistanilainen **Asatullo** ovat maatalousyhteisönsä johtaja. Ajantasainen tieto ja teknologia ovat paikallisille yrittäjille elintärkeitä, jotta he pystyvät vastaamaan globaalin kilpailun ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin.

Aid for Trade -hankkeen tuella Asatullo on ryhtynyt hyödyntämään Agroiinformation-sovellusta, joka tarjoaa sekä hyödyllistä tietoa maanviljelyn avuksi, että tärkeää tietoa markkinoista. Yhteisönsä johtajana hän jakaa sovelluksen tietoja muille yhteisön jäsenille.

Kehitystyötä elinkeinon turvaamiseksi

Maidontuotanto on Kirgisiassa etenkin naisille tärkeä elinkeino, mutta koska monet juustontuottajat suosivat teollisesti käsiteltyä maitoa, on paikallisten ollut vaikeaa saada tuottamansa maito kaupaksi. Ongelmaan vastaamiseksi Aid for Trade on tukenut paikallista maitotuotteisiin erikoistunutta tehdasta tuotantojärjestelmien kehittämiseksi ja kehitystyön myötä yritys voi nyt osaa maitonsa paikallisilta. At-Bashyn alueella 3000 ihmistä saa tulonsa tehtaalta.

Seuraavina vuosina Aid for Trade -projektin on tarkoitus keskittyä identifioimaan tuotteita, jotka tarjoavat paikallisille kestäviä mahdollisuuksia tulevaisuudessa ja luovat myös pysyviä työpaikkoja Keski-Aasian yhteisöille.



Sanobar (copyright: UNDP Euraasia): ”Ompelimo-yrittäjä Sanobar järjestää työntekijöilleen säännöllisesti virkistystoimintaa työssä jaksamisen tueksi.”



Doloot (copyright: UNDP Euraasia): ”Doloot on yksi yhdestätoista At-Bashyn alueella työskentelevästä maitokuljettajasta. Jopa 3000 ihmistä saa tuloja yritykseltä, jossa hän on töissä.”

YK:n kehitysohjelma UNDP:n Aid for Trade -projekti on tukenut työllisyyttä, vihreää kasvua ja kestävä kauppaa Keski-Aasiassa jo yli 10 vuoden ajan.

Vuoden 2019 lukujen mukaan edellisen neljän vuoden aikana Aid For Trade oli luonut 4000 uutta työpaikkaa ja 560 miljoonan dollarin arvosta viitisopimuksia. Projektin on rahoittanut Suomen Ulkoministeriö.

Lähde: UNDP

YK:n kehitysohjelma UNDP on yli 170 maassa toimiva YK:n kehitysyhteistyöverkosto, joka pyrkii yhdessä kumppaneiden kanssa löytämään paikallisia ratkaisuja globaaleihin ja kansallisiin kehityshaasteisiin.



Asatullo (copyright: Karen Cirillo / UNDP): ”Tadžikistanilainen maatalousyhteisön johtaja Asatullo saa Agroiinformation-sovelluksen kautta kallisarvoista tietoa yhteisönsä elinkeinon tueksi.”





KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

1 EI
KÖYHYYSÄÄ



2 EI
NÄLKÄÄ



3 TERVEYTTÄ JA
HYVINVOINTIA



4 HYVÄ
KOULUTUS



5 SUKUPUOLTEN
TASA-ARVO



6 PUHDAS VESI
JA SANITAATIO



7 EDULLISTA
JA PUHDASTA
ENERGIAA



8 IHMISARVOISTA
TYÖTÄ JA
TALOUSKASVUA



9 KESTÄVÄÄ
TEOLLISUUTTA,
INNOVAATIOITA JA
INFRASTRUKTUUREJA



10 ERIARVOISUUDEN
VÄHENTÄMINEN



11 KESTÄVÄT
KAUPUNGIT
JA YHTEISÖT





12 VASTUULLISTA
KULUTTAMISTA



13 ILMASTOTEKOJA



14 VEDENALAINEN
ELÄMÄ



15 MAANPÄÄLLINEN
ELÄMÄ



16 RAUHA, OIKEUDEN-
MUKAISUUS JA
HYVÄ HALLINTO



17 YHTEISTYÖ JA
KUMPPANUUS



MITÄ HYVÄÄ MAAILMASSA ON TAPAHTUNUT?

- YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO on Suomen rahoituksella kehittänyt tietojärjestelmän metsävarojen kartoittamiseen ja metsätiedon käsittelyyn. Ilmaisen Open Foris -ohjelmiston avulla maat voivat kartoittaa metsävarojaan luottavasti. Ohjelmisto on käytössä jo yli 50 maassa.
- YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kautta Suomi oli mukana tukemassa yli 12:ta miljoonaa pakolaista ja lähes 36:ta miljoonaa maan sisällä siirtymään joutunutta. Paikallisten markkinoiden toimivuuden takaamiseksi osa avusta annettiin käteisenä: 500 miljoonaa dollaria jaettiin yli 8 miljoonalle ihmiselle. Järjestö auttoi puoli miljoonaa pakolaista palaamaan turvallisesti kotimaahansa. Vuonna 2017 Suomi oli UNHCR:n 24. suurin rahoittajamaa.
- YK:n väestöraho UNFPAn tuella vuosina 2014-2017 jaettiin 3,3 miljardia kondomia, ehkäistiin 21 miljoonaa ei-toivottua raskautta, koulutettiin 47 000 kättilää 39 maassa, ehkäistiin 6 miljoonaa vaarallista aborttia, saatiin noin 40 miljoonaa nuorta seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluiden piiriin ja yli 6700 yhteisöä luopui tyttöjen sukupuolielinten silpomisesta vuosina 2015-2017.
- Somaliassa Hargeisan sairaalaan Suomen ja Kansainvälisen siirtolaisjärjestö IOM:n tuella perustetut äitiys- ja synnytysosastot ovat pelastaneet lukuisia vastasyntyneitä. Imeväiskuolleisuus on laskenut 24 prosentista viiteen prosenttiin vuosina 2014—2017. Aloitteentekijöinä ja kouluttajina ovat jo kymmenen vuoden ajan toimineet myös Suomen somaleihin kuuluvat lääkärit ja sairaanhoitajat. Koulutuksen on saanut 700 somalialaista terveysalan työntekijää. Sairaalaan on rakennettu myös dialyysi- ja tehohoitoyksiköt sekä hammashoitola.
- UN Womenin tuella esimerkiksi vuoden 2017 aikana 27 maassa hyväksyttiin naisten ja tyttöjen oikeuksia vahvistavia lakeja, 31 maassa avustettiin 121 000:ta naista ja tyttöä kriiseissä, lähes 7000 naisjohtajaa, ehdokasta ja poliittista päättäjää sai koulutusta 32 maassa, 59 turvataloa ja 6 monitoimikeskusta toimi osana humanitaarista apua.
- YK julkisti keväällä 2020 kahden miljardin dollarin suuruisen humanitaarisen avun suunnitelman COVID-19-pandemian voittamiseksi. YK:n hätäaputoimisto OCHAN koordinoiman humanitaarisen avun suunnitelmassa ovat mukana muun muassa Unicef, Maailman terveysjärjestö WHO, YK:n siirtolaisuusjärjestö IOM, Maailman ruokaohjelma WFP ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR. Avuksi on määrätty myös muita kansainvälisiä avustusjärjestöjä.



Tamang. UN Women/ Merit Maharjan



Kuva: UN Women/Narendra Shrestha

UN WOMENIN TYÖ NEPALISSA: VILJELYKOULUTUKSESTA KYLÄN JOHTAJAKSI

Kavrepalanchok, Nepal — Niin kauas kuin Indra Maya Tamang muistaa hänen perheensä on viljellyt maata Nepalin kukkuloilla.

UN Women

”Olemme toimineet käytännön tietotaidon avulla, joka on siirtynyt sukupolvelta toiselle”, hän kertoo.

Tamang tietää nyt tämän:

”Ajat muuttuvat. Ilma, jota hengitämme, muuttuu, ja elämme opi uusia tekniikoita viljelyyn, jäämme jumiin menneisyyteen. Meillä ei ole varaa siihen, sillä muutos on väistämätöntä. Siksi meidän täytyy kulkea muutoksen mukana.”

Nyt Tamang, 37, on oppinut uusia viljelytekniikoita, minkä myötä sato on ollut yllättävän suuri, ja hänen kuukausitulonsa ovat kasvaneet 5000 rupialla (42 euroa).

”Sadossa oli niin paljon hyviä tomaatteja – niitä oli tarpeeksi myytäväksi, varastoon ja jopa jaettavaksi kyläläisille”, Tamang kertoo.

Tamang ei koskaan käynyt kouluja loppuun, mutta hän rakastaa oppimista. Hän oppi maanviljelyä ja yrittäjyyttä UN Womenin järjestämällä kuukauden mittaisella koulutusjaksolla sekä 12 päivän yrittäjyyden kurssilla.

Opinnot olivat osa UN Womenin naisten taloudellisen voimaannuttamisen ohjelmaa, jota Suomi rahoittaa. Ohjelma kestää 4,5 vuotta, ja sitä toteutetaan Tamangin kotikylässä Kavrepalanchokissa sekä viidellä muulla alueella Nepalissa.

Kaikkiaan ohjelma tarjoaa tukea yli kahdelle tuhannelle syrjäytymisriskissä elävälle naiselle. He asuvat maaseudulla kuten Tamang. Osa heistä tulee konfliktien keskeltä, osa on kotiinsa palanneita maastamuuttajia, osa ihmiskaupan uhreja, ja osalla heistä on HIV tai AIDS.

UN Womenin avulla naiset opiskelevat ammatti- ja yrittäjyysopintoja, ja heitä autetaan perustamaan oma yritys,

luomaan verkostoja ja löytämään töitä. Kesäkuuhun 2019 mennessä 1087 naista oli onnistunut kohottamaan elintasoaan

Luku pitää sisällään 36 kotiinsa palannutta maastamuuttajaa, jotka aloittivat työt laillistettuina sähkökäyttöisten riksojen kuskeina. Se on ammatti, jossa naisia ei ole ennen Nepalissa nähty. Tamang ja muut viljelijät ovat saaneet UN Womenilta muun muassa viljelyyn tarvittavia välineitä.

”Tärkeintä kaikessa on se, että ohjelman kautta opimme, miten käyttää aikaamme ja energiaamme niin, että siitä on hyötyä”, Tamang sanoo.

”Ennen koulutusta istutimme ja kylvimme vääriä kasveja väärään aikaan. Kastelimme kasveja liikaa tai liian vähän. Oppimamme avulla työmme ei mene nyt hukkaan.”

Tamang uskoo sanontaan ”yksilö nousee auttamalla muita nousemaan”. Kun UN Womenin ohjelma alkoi hänen alueellaan Roshin kylässä, hän piti huolen siitä, että vähintäänkin yksi nainen jokaisesta lähikylästä osallistui ohjelmaan.

”Se oli ainut tapa saada tieto leviämään”, hän sanoo. ”Kun koko kylä on voimaantunut, meidän täytyy vain ylläpitää tilannetta.”

”Hyödyt, joita ohjelma naisille tuo, ovat paljon isompia kuin ammattitaito tai raha”, sanoo **Gitanjali Singh**, UN Womenin Nepalin maatoimiston edustaja.

”He ovat oppineet myös niin sanottuja pehmeitä arvoja, kuten tunneälyä, joka kehittää heidän bisnestaitojaan ja itseluottamustaan. Tämän ansiosta heistä on kasvanut arvostettuja yhteisönsä jäseniä, ja heillä on enemmän valtaa myös kotona.”

Tamang muistelee, kuinka hän oli jäsen paikallisessa projektissa, jossa he keräsivät viisi rupiaa kuukaudessa jokai-

nen auttaakseen toisiaan vaikeiden aikojen yli. Nyt hänen taloudellinen tilanteensa on vakaa, ja sen ansiosta hän on saanut itseluottamusta toimia yhteisönsä hyväksi lisää: Tamang johtaa nyt Roshin kylää. Kylän naiset luottavat hänelle tehtäviä ja vastuuta, koska he uskovat hänen toimivan yhteisönsä hyväksi.

”Hänen johtajuutensa on ollut inspiroivaa”, sanoo **Sita Shrestha**, yhteisön jäsen.

”Hän yrittää viedä meitä eteenpäin, kaikki yhdessä. Meillä on nyt tietoa ja välineitä, joiden avulla yhteisö voi menestyä. Kaikki tämä on onnistunut Indran johtajuuden aikana.”

UN Women Suomi

YK:n tasa-arvojärjestö UN Women (United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women) on johtava naisten ja tyttöjen voimaannuttamista ja ihmisoikeuksia ajava järjestö. UN Womenilla on yli 200 kehityshanketta yli 90 maassa.

UN Womenin tavoitteena on maailma, jossa on yhtä arvokasta syntyä tytöksi kuin pojaksi, ja jossa kaikilla on yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet.

UN Women Suomi on kansainvälisen UN Womenin kansallinen komitea, jonka tehtävä on kerätä varoja UN Womenin tasa-arvoa edistävään työhön.



Kuva: UN Women/Merit Maharjan

SUOMEN SOMALIALAISET TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISET PARANTAVAT ÄITIYS- JA LAPSITERVEYTTÄ SOMALIASSA

Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) koordinoima ja Suomen ulkoministeriön rahoittama MIDA FINNSOM -hanke on onnistunut kohentamaan sisällissodan runteleman Somalian terveydenhuoltoa.

IOM

Hankkeessa suomalaisia somalitaustaisia terveydenhuollon ja koulutuksen asiantuntijoita on lähtenyt vuodeksi-puolek-sitoista entiseen kotimaahansa viemään taitoja ja osaamista paikallisille.

Hargeisan sairaalassa Somalimaassa vastasyntyneiden kuolleisuus on laskenut 24 prosentista viiteen prosenttiin viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Garowen sairaalassa Puntmaassa vastasyntyneitä menehtyi aikaisemmin 70 kuu-kaudessa, mutta nykyään luku on huomattavasti alhaisempi, vain kaksi kuukaudessa. Etelä-Somaliassa Mogadishussa sijaitsevassa Yardimelin sairaalassa turvallisten synnytysten määrä nousi kuukausittaisesta 28:sta yli 200:aan vain yhden vuoden aikana.

Suomalaiset somalitaustaiset terveydenhuollon ammattilaiset ovat kouluttaneet paikallisia äitiys- ja lapsiterveyden parissa työskenteleviä lääkäreitä ja sairaanhoitajia hoitamaan vastasyntyneitä tarkoituksenmukaisesti. Kyse on lopulta yksinkertaisista muutoksista, kuten vauvan suun alueen puhdistamisesta tai kenguruhoitosta (vastasyntyneen pitäminen äidin ihoa vasten) sekä paikallisen henkilöstön lisääntyneestä ymmärryksestä siitä, kuinka tärkeää hygienia synnytyssalissa on. Lisäksi paikalliset ovat saaneet koulutusta happikaappien käytöstä.

Yliopistoon uusi lääketieteen opetussuunnitelma

MIDA FINNSOM -hankkeessa on myös tehty eteläisen Soma-

lian ainoaan julkiseen yliopistoon uusi lääketieteen opetus-suunnitelma, joka on käytössä. Viimeksi lääketieteen ope-tussuunnitelmaa oli päivitetty 80-luvun lopussa, juuri ennen sisällissodan syttymistä, joten se oli yliopiston taas avattua ovensa vuonna 2014 monilta osin jo vanhentunut. Uusi ope-tussuunnitelma tuli todella tarpeeseen maassa, jossa on ar- violta vain kolme lääkäriä 100 000 henkeä kohden.

Tietoa ja taitoa Suomesta Somaliaan

Suomen somalialaiset terveydenhuollon ammattilaiset ovat osallistuneet Somalian terveyssektorin rakentamiseen jo yli 10 vuoden ajan. Lähetetyt työntekijät paikkaavat työvoima-pulaa, mutta ennen kaikkea he vievät taitoja ja osaamista paikallisille. He ovat kouluttaneet jo yli 7000 paikallista työn- tekijää.

Työtä riittää edelleen

Hienoista tuloksista huolimatta työtä on vielä paljon tehtä-vänä. Somalian terveydenhuollossa on vakava pula työn- tekijöistä, varusteista, lääkkeistä ja suojatarvikkeista. Res- surssipulan lisäksi konfliktin sekä köyhyyden aiheuttama epävarmuus tekevät työskentelystä erityisen haastavaa.

MIDA FINNSOM -projektissa tullaan lähettämään vielä noin 30 terveydenhuollon ammattilaista Somaliaan vuoteen 2022 mennessä. Jokainen asiantuntija osaltaan rakentaa vahvempaa tulevaisuutta Somaliassa. Heidän ansiostaan yhä useampi vauva ja äiti selviävät hengissä ja yhä useampi ih- minen saa tarvitsemaansa hoitoa nyt sekä tulevaisuudessa.

“Somaliassa on arviolta kolme lääkäriä 10 000 henkeä kohden.”

IOM

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on johtava siirtolaisuuteen erikoistunut järjestö ja vuodesta 2016 alkaen osa YK-järjestelmää. Se on sitoutunut edistämään inhimillistä ja järjestelmällistä siirtolaisuutta kaikkien hyödyksi. IOM tarjoaa tukea ja neuvoja hallituksille ja siir- tolaisille.



Anna-Maija Aguilera-Pesä IOM:n Suomen-toimistosta ja Paula Tanhuanpää THL:stä Digaalen neuvolaklinikan työn- tekijöiden kanssa. Kuva: IOM

VAHVA TUKI JOKAISEN OIKEUDELLE PÄÄTTÄÄ OMASTA KEHOSTAAN

Marraskuussa Nairobissa Keniassa voi sadekuuro ryöpsähtää yhtäkkiä niskaan. Ja sitten on taas aurinkoista ja leppoisan lämmintä. Tämän oikukkaan taivaan alle kokoontui 9 500 valtioiden, kansalaisjärjestöjen ja yritysten edustajaa yli 170 maasta viime vuoden marraskuussa. Kokoontumisella oli tärkeä syy: mitä vielä voimme tehdä paremmin seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeuksien edistämiseksi.

Riikka Kaukoranta / UNFPA

Nairobissa järjestetty ICPD+25 kokous oli tärkeä. ICPD koostuu sanoista: International Conference on Population and Development ja +25 kertoo, että ensimmäinen kokous järjestettiin 25 vuotta sitten Kairossa.

Vuonna 1994 sovittiin, että ihmisten oikeus omaan kehoon ja oikeus itse päättää omasta ihmissuhteestaan ovat ihmisoikeuksia. Oikeuksia, jotka eivät vielä toteudu kaikkien kohdalla ja niiden toteutumiseksi on luotava tavoitteet. Ja vuoden 2019 marraskuussa keräännyttiin yhteen pohtimaan, miten asiassa on edistytty.

ICPD+25 oli YK:n väestörahaston eli UNFPA:n suuri voimavaroitus, jonka tarkoitus oli kiihdyttää 25 vuotta sitten annettujen lupausten toteutumista. Kokoukselle asetettiin kolmen nollan tavoitteet:

- 0 äitiyskuolemaa
- 0 ihmistä, joilla ei ole mahdollisuus käyttää ehkäisyä
- 0 sukupuolittunutta väkivaltaa ja haitallisia perinteitä läpikäynyttä ihmistä

Näiden saavuttaminen seuraavan kymmenen vuoden aikana maksaisi UNFPA:n selvityksen mukaan 264 miljardia dollaria.



YK:n väestörahaston pääjohtaja Natalia Kanem puhumassa ICPD+25-kokouksessa Nairobissa siitä, miten tärkeää on, että jokaisella on oikeus omaan kehoonsa. Kuva: UNFPA

Huippukokouksessa riitti puhetta ja kolmen päivän aikana järjestettiin satoja paneelikeskusteluja siitä, miten kehitystä pitäisi edistää. Samanaikaisesti valtiot, järjestöt, yritykset ja ihmiset tarttuivat mikkiin ja antoivat 3 minuutin mittaisia sitoumuksia, joissa eri tahot lupasivat toimia ICPD:n tavoitteiden edistämiseksi.

Useat Euroopan maat ja EU tekivätkin omat lupauksensa. Suomi sitoutui lisäämään rahoitustaan YK:n väestörahastolle merkittävästi. Lisäksi Suomi sitoutui SERI-tukikeskusten eli seksuaaliväkivaltaa kohdanneille suunnattujen tukikeskusten määrää. Kolmanneksi Suomi sitoutui toteuttamaan kansallisen kokeilun maksuttoman ehkäisyn laajentamisesta kaikille alle 25-vuotialle.

Merkittäviä lupauksia tekivät myös muut pohjoismaat. EU lupasi 29 miljoonaa euroa nuorten seksuaaliterveysohjelmille kehitysyhteistyössä, Alankomaat aikoo investoida 420 miljoonaa euroa seksuaaliterveydelle ja -oikeuksille ja Saksa lisää UNFPA:n rahoitusta.

Nämä lupaukset ovat oikea suunta seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeuksien toteutumiselle.

Väestöliitto / UNFPA

YK:n väestörahasto on kansainvälinen kehitysjärjestö, joka pyrkii edistämään seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia.

UNFPA on perustettu vuonna 1969 ja toimii yli 150 eri maassa. UNFPA pyrkii työllään edistämään jokaisen yksilön mahdollisuutta terveeseen elämään ja yhtäläisiin oikeuksiin.



AIKUISKOULUTUKSELLA KOHTI ITSENÄISEMPÄÄ, OMAVARAISEMPAA JA TASA-ARVOISEMPAA ELÄMÄÄ

Refugee Council

Suomen Pakolaisapu

Suomen Pakolaisavun kohdemaassa Liberiassa toteutettiin luku- ja kirjoitus- sekä elämäntaitojen kehittämiseen keskittyvä kaksiosainen koulutushanke vuonna 2018. Hankkeen toteutti Pakolaisavun kumppanijärjestö NAEAL.

Hankkeessa järjestettiin perus- ja jatkotason oppimisjaksot, joista ensimmäisessä keskityttiin perusluku- ja kirjoitustaidon opetteluun. NAEAL:n englanniksi toteuttamassa 6 kk:n jatkotason oppimisjaksossa korostettiin toiminnallisuutta ja niitä taitoja, joita pakolaiset ja isäntäyhteisön jäsenet tarvitsevat toimiakseen itsenäisemmin ja aktiivisina yhteisön jäseninä.

Näitä taitoja ja aiheita olivat mm. äitien ja lasten terveys, ravitseminen, hygienia, pienyrittäjyys ja talousosaaminen sekä sukupuolten tasa-arvo.

Oppimisjakson laajat vaikutukset

Oppimisjakson jälkeen suurimmat muutokset näkyvät



Kuva: Suomen Pakolaisapu

erityisesti osallistujien talousosaamisessa, parantuneessa terveydessä sekä konfliktien hallinnassa. Useat pakolaiset ovat aloittaneet pikkubisneksen. Kaupanteko tuottaa voittoa, toiminnan kokonaisuuden ymmärtäminen on helpompaa, ja rahaa osataan laittaa perheen kulujen lisäksi myös säästöön ja sijoituksiin.

Jatkotason suorittaneet opiskelijat hoitavat paremmin päivittäiset tehtävänsä yhteisössään ja pakolaisleirillä.

Useimmissa ohjelman kohteena olleissa maaseutuyhteisöissä

Suomen Pakolaisapu

Suomen Pakolaisapu on Suomen suurin pakolais- ja siirtolaiskysymyksiin erikoistunut asiantuntijajärjestö ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n viestinnällinen kumppani Suomessa.

Yli 50 vuoden aikana työmme on näkynyt Suomen lisäksi Afrikassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Euroopassa. Pakolaisapu on yksi 7 suomalaisesta järjestöstä, jolla on EU:n ECHO-kumppanuus (European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations).

Kuva: Suomen Pakolaisapu



söissä terveyteen liittyvien asioiden tietämys ja terveyspalvelujen saatavuus ovat rajallisia. Oppijat kertoivat, että vasta jatkotason jälkeen he ovat muuttaneet omia hygieniakäytäntöjään, esimerkiksi alkaneet pesemään käsiään säännöllisesti, nukkumaan hyttysverkon alla ja puhdistamaan astioitaan ymmärtäessään, mistä sairaudet johtuvat.

Pieniä konflikteja on opittu ratkaisemaan itse omassa yhteisössä, ja vain rikostapaukset viedään eteenpäin poliisille.

Aikuiskoulutuksella parannetaan tasa-arvoa

Opiskelijoista 74 % oli naisia, mikä osoittaa tasa-arvon lisääntyneen yhteisöissä. Miehet auttavat enemmän naisia kotitöissä, ja tulokset osoittivat myös naisten vahvemman osallistumisen päätöksentekoon kotitalouden ja yhteisön tasolla.

Naisten uudet taidot on huomattu myös yhteisökokouksissa, joissa heidän ehdotuksensa otetaan nykyisin tosissaan.

Kieli- ja lukutaitokoulutuksella voidaan hyvin pienin rahallisin panoksin saada aikaan valtavia muutoksia. Perus- tai jatkotason koulutuksen kustannus on vain 35 dollaria oppijaa kohden. Englannin kielen taidon myötä moni pakolainen on saanut avaimet itsenäisempään ja omavaraisempaan elämään.



Kuva: Suomen Pakolaisapu



DIASPORA-AMMATTILAISET PARANTAVAT ÄITIYS- JA LAPSI- TERVEYTTÄ SOMALIASSA

Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) koordinoima ja Suomen ulkoministeriön rahoittama MIDA FINNSOM -hanke on onnistunut kohentamaan sisällissodan runteleman Somalian terveydenhuoltoa.

IOM

Hargeisan sairaalassa Somalimaassa vastasyntyneiden kuolleisuus on laskenut 24 prosentista viiteen prosenttiin viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Kyse on lopulta yksinkertaisista muutoksista, kuten vauvan suun alueen puhdistamisesta tai kenguruhoitosta, jossa vastasyntynyttä pidetään äidin ihoa vasten, sekä paikallisen henkilöstön lisääntyneestä ymmärryksestä siitä kuinka tärkeää hygienia synnytyssalissa on.

Garowen sairaalassa Puntmaassa taas aiemmin vastasyntyneitä menehtyi aikaisemmin 70 kuukaudessa, nykyään vain kaksi. Etelä-Somaliassa Mogadishussa sijaitsevassa Yardimelin sairaalassa turvallisten synnytysten määrä nousi kuukausittaisesta 28:sta yli 200:aan vain yhden vuoden aikana. Eteläisen Somalian ainoaan julkiseen yliopistoon on tehty uusi lääketieteen opetussuunnitelma, joka on käytössä.

Suomen somalialaiset terveydenhuollon ammattilaiset jälleenrakentamassa Somalian terveyssektoria

MIDA FINNSOM -projektin kautta suomalaisia somalitaustaisia terveydenhuollon ja koulutuksen asiantuntijoita on

lähtenyt vuodeksi-puoleksitoista entiseen kotimaahansa. Suomen somalialaiset terveysalan ammattilaiset ovat osallistuneet Somalian terveyssektorin rakentamiseen jo yli 10 vuoden ajan.

Somalian terveydenhuollossa on vakava pula työntekijöistä, varusteista, lääkkeitä ja suojatarvikkeista. Lähetetyt työntekijät paikkaavat työvoimapulaa, mutta ennen kaikkea he vievät taitoja ja osaamista paikallisille. He ovat kouluttaneet jo yli 7000 paikallista työntekijää.

Työtä riittää edelleen

Hienoista tuloksista huolimatta työtä on vielä paljon tehtävänä. MIDA FINNSOM -projektissa tullaan lähettämään vielä noin 30 terveydenhoitoalan ammattilaista Somaliaan vuoteen 2022 mennessä.



Kolumni

VUOROPUHELUN VUOSI



Moni ajattelee edelleen, että maailmamme makaa todellisuutta heikommassa jamassa. Se ei yllätä, sillä hätä ja katastrofit hallitsevat uutisvirtaa ja sosiaalista mediaa suurilta osin. Sitä ei ole parantanut yhtään COVID-19-pandemian aiheuttama maailmanlaajuinen terveyskriisi.

Uula Neitola

Verrattuna menneisyyteen moni asia on kuitenkin paremmin maailmassa; kehitysaskelaita on otettu sekä terveydessä että hyvinvoinnissa. Kaikesta huolimatta tietoisuus maailman tilasta on parempaa kuin koskaan. Ja tietoisuutta jos mitä tarvitaan tulevaisuuden rakennuspalikoiden asettamiseksi.

Esimerkkejä paremmasta maailmasta riittää. Tässä lehdessä tutustutaan erityisesti Suomessa toimivien YK-järjestöjen hyviin uutisiin.

YK:n alaiset järjestöt ovat tehneet arvokasta työtä monilla saroilla ilman, että kulloisetkin kansainväliset suhdanteet olisivat päässeet sitä häiritsemään. Lisäksi YK:n 195 jäsenvaltiota ovat sitoutuneet vahvasti muun muassa köyhyyden poistamiseen ja inhimillisen kehityksen edistämiseen. Viimeksi mainittuihin tavoitteisiin kuuluu muun muassa ympäristön kestävä kehityksen takaaminen.

Arkielämä on koronaviruksen vuoksi muuttunut joka puolella maailmaa. YK:n 75-vuotisjuhlavuosi osuu siten keskelle ennennäkemätöntä maailmanlaajuista terveyskriisiä, jolla on vakavia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Juhlavuoden fokus on siirtynyt yhteisen sukupolvien välisen dialogin löytämisestä kysymykseen, olemmeko kriisin jälkeen vahvempia ja miten käy maailman valtioiden keskinäisen luottamuksen. Varmaa on se, että vuoden 2020 on oltava monenkeskisen vuoropuhelun vuosi, jotta sukupolvien välinen yhteisymmärrys löydetään.

Teot muokkaavat tulevaisuutta enemmän kuin tuhat sanaa ja siksi on tärkeää, että kannamme vastuuta heikoimmassa asemassa olevien selviämisestä koronapandemiasta – se on koko YK:n toiminnan keskiössä ja ihmisoikeuskysymys. Suomi on tukenut koronan vastaista työtä, antamalla muun muassa humanitaarista apua, tukea tutkimukseen ja rokotuksen kehittämiseksi.

Ennen maailmanlaajuisen kriisin puhkeamista YK:n pääsihteerin António Guterres totesi, että YK:n juhlavuodesta tulee kaikkien aikojen suurin keskustelu myös tulevaisuuden rakentamisesta. Dramaattisten muutosten ja monimutkaisten haasteiden maailmassa tarve yhteistyölle kasvaa.

Korona on aiheuttanut himmentyneitä tulevaisuudenkuivia, jotka on nyt kirkastettava. YK:n juhlavuoden kampanja kannustaakin ihmisiä kääntämään katsetta kohti tulevaa ja pohtimaan, millaisen maailman he toivovat YK:n 100-vuotisjuhlaan vuoteen 2045 mennessä ja miten kansainvälinen yhteistyö voi siinä auttaa.

Tässä historiallisessa käännekohdassa juhlavuoden kampanjassa esitetään kolme suurta kysymystä: Millaisen tulevaisuuden haluamme rakentaa? Olemmeko menossa oikeaan suuntaan? Millaisia toimia tarvitaan kuilujen kaventamiseksi?

Tämän lehden tarkoitus on muistuttaa siitä, että maailmassa tapahtuu muutosta parempaan ja me voimme vaikuttaa siihen. Uutiset seuraavat tekoja.

Toiseksi, keväällä 2020 Suomessa toimivat YK-järjestöt, ajatushautomot ja yhteistyökumppanit perustivat Suomeen Yhden YK:n koordinaatioryhmän (One UN in Finland Coordination Group). Tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa sekä vahvistaa YK:n näkyvyyttä Suomessa. Tämä lehti tukee verkoston tavoitteita.

Muuttuuko maailma siis koko ajan paremmaksi paikaksi? Jos valitsemme oikein, on mahdollista, että elämme vuonna 2030 monessa mielessä paremmassa maailmassa. Se vaatii kuitenkin paljon määrätietoista tekoja ja suuria poliittisia päätöksiä.

Horisontissa näkyy jo uuden päivän valoa.

Kirjoittaja on Suomen YK-liiton tapahtumakoordinaattori

SYVENNY TEEMAAN

SUOMESSA TOIMIVAT YK-JÄRJESTÖT LÖYTÄÄ NYT KOOTUSTI SUOMEN YK-LIITON VERKKOSIVUILTA

Suomi on osallistunut YK:n kautta kansainvälisesti sovittujen pelisääntöjen laatimiseen vuodesta 1955 lähtien. Vaikutustyö on Suomelle tärkeää. Myös YK:lla on Suomessa useita rahastoja ja ohjelmia, joiden työ liittyy lähes kaikkeen taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen sekä ihmisoikeuksien vahvistamiseen. YK-järjestöjen esittelyt löytyvät nyt Suomen YK-liiton verkkosivuilta. Lue lisää osoitteessa <https://www.ykliitto.fi/suomi-ja-yk/yk-suomessa>

OSALLISTU VERKKOKURSSILLE JA SYVENNÄ TIETÄMYSTÄSI KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEISTA

Mitä tavoitteet tarkoittavat ja miten niihin päästään? Missä mennään nyt, paljonko on vielä kirittävää? Itseopiskeltava verkkokurssi syvenny kestävän kehityksen tavoitteisiin sekä niiden taustalla olevaan ajatteluun. Uudistettu kestävän kehityksen verkkokurssi avataan syyskuussa 2020. Lue lisää: www.ykliitto.fi/kestavakehityshaltuun

MAAILMAN ATLAS VERKOSSA ULOTTUVILLASI

Millaisia ongelmia ja tekijöitä on maailman eri konfliktien taustalla? Mikä on luonnon monimuotoisuuden tilanne nyt? Mikä on lukutaitoaste Afganistanissa Pohjoismaihin verrattuna? Globalis auttaa hahmottamaan maailmaa kiinnostavien tausta-artikkelien ja selkeiden tilastokuvaajien avulla. Sopii hyvin myös opetuksen tueksi! www.globalis.fi

Opi
lisää!

Tule
kurssille!

Tutki
tilastoja!